

Kesit Akademi Dergisi

The Journal of Kesit Academy

ISSN: 2149 - 9225

Yıl: 3, Sayı: 11, Aralık 2017, s. 397-420

Doç. Dr. Metin AKTAŞ

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü
maktas@ohu.edu.tr

Dr. Tunahan AVCI

Erciyes Üniversitesi, Havacılık ve Uzay Bilimleri Fakültesi, Havacılık Yönetimi Bölümü,
tnavci@erciyes.edu.tr

ÜLKELER BAZINDA KATILIM BANKACILIĞININ KARLILIK LİKİDİTE VE RİSKLİLİK AÇILARINDAN KARŞILAŞTIRILMASI

Özet

Bu çalışmanın amacı, katılım bankacılığının karlılık, likidite ve risklilik açılarından ülkeler bazında karşılaştırılarak performanslarının incelenmesidir. Bunun için, Türkiye, Malezya, Suudi Arabistan, Katar, Kuveyt, İran ve Birleşik Arap Emirlikleri ülkelerinin 2011-2015 dönemine ait yıllık verileri kullanılarak analiz yapılmaktadır. Yöntem olarak, oran analizi yöntemi, veri olarak ise, karlılık oranları, likidite oranları, risk ve ödeme gücü oranları kullanılmaktadır. Yapılan oran analizi sonucunda; en yüksek karlılığa Suudi Arabistan'ın, en düşük karlılığa ise Kuveyt'in sahip olduğu, en yüksek likiditeye Türkiye'nin, en düşük likiditeye ise Malezya'nın sahip olduğu ve yine, en yüksek riske İran ve Malezya'nın, en düşük riske ise Katar'ın sahip olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Katılım bankacılığı, Faizsiz Bankacılık, Oran Analizi, Karlılık, Risk, Likidite

Bu araştırma "İslam Ülkelerinde Faaliyet Gösteren Katılım Bankalarının Performanslarının Karşılaştırılması ve Performansları Üzerinde Etkili Olan Finansal Oranların Belirlenmesi" adlı doktora tezinden türetilmiştir.

COMPARISON OF PARTICIPATING BANKING IN TERMS OF PROFITABILITY LIQUIDITY AND RISK ON A COUNTRY BASIS

Abstract

The purpose of this study is to examine performance of participating banking by comparing their profitability, liquidity and Risk on a country basis. In order to perform this, an analysis is done by using data belong to the countries of Turkey, Malaysia, Saudi Arabia, Qatar, Kuwait, Iran and United Arap Emirates for the years between 2011-2015. Ratio analysis method and profitability ratios, liquidity ratios, risk and payment power ratios as data are used. At the end of the ratio analysis, it is seen that while Saudia Arabia has the highest profitability, Kuwait has the lowest profitability, While Turkey has the highest liquidity, Malaysia has the lowest liquidity and while Iranian and Malaysia have the highest risk, Katar has the lowest risk.

Key Words: Participating Banking, Interest-Free Banking, Ratio Analysis, Profitability, Liquidity, Risk

1. GİRİŞ

Yatırım kararları alınırken en önemli konulardan birisi de risk ve getiri kriterleridir. Getirisi yüksek olan bir yatırımın riskinin düşük olması veya alternatif yatırımların riskine eşit olması, bu yatırımın yapılmasını avantajlı kılmaktadır. Ancak, getirisinin yüksek olması ile birlikte riskinin de yüksek olması, bu avantajı azaltmaktadır. Dolayısı ile yatırım alternatiflerinin değerlendirilmesinde, getiri ile birlikte risk de dikkate alınmaktadır.

Risk ve getirinin birlikte ele alınarak yapılan ve yatırımcılara yol gösterici olan önemli analizlerden birisi de, karlılık, risklilik ve likidite gibi açılardan finansal oranlar kullanılarak şirketlerin ya da bankaların performanslarının analiz edilmesidir. Finansal oranlar ile yapılan böyle bir analiz sonucunda, karlılık ve risklilik durumu birlikte ele alınarak isabetli yatırım kararları alınabilmektedir.

Dünya’da 1970’lerde ortaya çıkan, Türkiye’de ise 1980’lerde özel finans kurumları olarak kullanılmaya başlayan ve daha sonra adı katılım bankacılığı olarak değiştirilen katılım bankaları, özellikle İslami hassasiyeti olan bireysel ya da kurumsal yatırımcılara hitap etmek gayesi ile ortaya çıkmış kurumlardır. Dolayısıyla, katılım bankacılığının risk ve getiri analizleri ile performanslarının karşılaştırılması yatırımcılar açısından önemli bir konu olarak ortaya çıkmaktadır.

Bu çalışmada, ülkeler düzeyinde finansal oran analizi yapılarak, ülkelerdeki katılım bankacılığının karlılık, likidite ve risk durumları karşılaştırmalı olarak incelenmektedir. Oran analiz yönteminin, karlılık, likidite ve risk oranlarının kullanıldığı bu araştırma, 2011-2015 dönemi için 7 ülkeyi kapsayan bir karşılaştırma niteliğindedir. Uluslararası yatırımların her geçen gün öneminin artmasına bağlı olarak, araştırmanın uluslararası bazda yapılması uygun görülmüştür.

Bu çalışmanın sonuçları, hem ulusal hem de uluslararası alanda yatırımcıların doğru karar alabilmelerine katkı sağlayabileceği gibi, ülke bazında ve katılım bankası bazında katılım bankacılığı sektörünün karlılık, likidite ve risk açılarından değerlendirilmesine katkı sağlayabilecektir.

Çalışmada, önce katılım bankacılığının karlılık, likidite ve risklerinin oran analiz ile değerlendirilerek performanslarının karşılaştırılması ile ilgili yurt içinde ve yurt dışında yapılan bazı çalışmalara yer verilmekte, sonra çalışmada kullanılan yöntem açıklanarak, hangi verilerin kullanıldığı ve verilerin nerelerden temin edildiği belirtilmekte, daha sonra ülkelerdeki katılım bankacılığı sektörlerinin performanslarının oran analizi ile karşılaştırılmalarının yapıldığı analiz kısmı yer almakta ve son olarak bulunan sonuçlar yorumlanmaktadır.

2. LİTERATÜR TARAMASI

Katılım bankacılığı sistemi kar/zarar ortaklığı ile faaliyet gösteren faizsiz bir sistemdir. Bu sistemde katılım bankaları faaliyetlerini fon sağlayıp fon kullandırma ile sürdürmektedir. Yeterli fonun sağlanması ve bu fonların kullandırılması karlılık, likidite ve risk ile doğrudan ilişki olduğu söylenebilir. Bu bağlamda katılım bankalarının karlılık, likidite ve risk ile ilgili oranlarını dikkate alarak performanslarının karşılaştırılması önem arz etmektedir.

Türkiye’de katılım bankalarının performans karşılaştırması ile ilgili yapılan bazı literatür çalışmaları aşağıdaki Tablo-1’de yer almaktadır.

Tablo-1. Türkiye’de Katılım Bankalarının Performans Karşılaştırması Çalışmaları

Çalışma	Ülke Dönem	Yöntem	Oranlar	Sonuçlar
Arabacı (2007)	Türkiye 2001-2005	Rasyo Analizi	-Aktif Kalitesi, -Likidite Kalitesi, -Karlılık, -Sermaye Yeterliliği, -Aktif Faydalanması, -Gelir ve Gider Etkinliği	Katılım bankalarının en büyük problemlerinin likidite ve özkaynak eksikliği olmasına rağmen, katılım bankalarının aktif kalitesi açısından faize dayalı ticari bankalara göre daha fazla getirisi olan bir yapıya sahip olduğunu ortaya koymuştur.

Karaayhan (2008)	Türkiye 2002- 2007	Rasyo Analizi	-Sermaye Yeterliliği -Aktif Kalitesi -Likidite Yeterliliği -Karlılık-Gelir -Gider Yapısı-	Sermaye yeterliliği ve likidite yeterliliği alanında faize dayalı bankacılık sektörünün daha başarılı olduğu, aktif kalitesi, karlılık, gelir /gider yapısı ve büyüme alanında ise katılım bankacılığı grubunun daha başarılı olduğu tespit edilmiştir.
Gülşen (2010)	Türkiye 2005- 2009	Oran Analizi- Yatay Analiz -Dikey Analiz	Oran Analizi -Sermaye Yeterlilik- Aktif Kalitesi- Yönetim Kalitesi- Karlılık-Likidite- Piyasa Riskine Duyarlılık Yatay ve Dikey Analiz -Bilanço ve Gelir Tablosu Kalemleri	Katılım bankalarının Türkiye ekonomisinde amaçlanan hedef büyüme performansını gerçekleştiren finansal kurumlar haline geldiği belirtilmiştir. Bu amaca katılım bankalarının farklı finansal araçlar kullanarak ulaştığı ifade edilmektedir.
Yayar ve Baykara (2012)	Türkiye 2005- 2011	Topsis Yöntemi	-Aktif Kalitesi -Sermaye Yeterliliği	Dünya’da uygulamaları olan ve katılım bankacılık enstrümanlarından biri olan Sukuk’u uygulamaya koyan Kuveyt Türk katılım bankasının bu ürünü çıkardıktan sonra etkinlik ve verimliğinde ciddi bir artışın meydana gelmesi ve hatta bu yeniliğin 2011 sonu itibariyle Kuveyt Türk katılım bankasını en verimli banka durumuna getirmesidir.
Bağcı (2013)	Türkiye 2003- 2011	Topsis Yöntemi	-Aktif Karlılığı- -Özsermaye Karlılığı	Katılım bankalarının ticari bankalardan daha yüksek performans skorlarına ulaştıkları ve daha karlı oldukları belirtilmektedir.
Ayrıçay, Yardımcıoğlu ve Demir (2014)	Türkiye 2006- 2011	Oran Analizi	-Karlılık ve Gelir-Gider -Likidite -Risk ve Sermaye Yeterlilik -Verimlilik	Likidite yeterliliği bakımından katılım bankalarının mevduat bankalarına göre daha iyi bir düzeyde olduğu belirtilmiştir. Yine katılım bankalarının daha az riskli oldukları ifade edilmiştir. Verimlilik oranları bakımından ise, katılım bankalarının mevduat bankalarına oranla daha fazla artış gösterdiği belirtilmektedir.
Gökalp (2014)	Türkiye 2005- 2007 ve 2008- 2013	Oran Analizi	-Karlılık -Sermaye Yapısı -Aktif Kalitesi -Bilanço Yapısı -Likidite -Maliyet Yönetimi	Ortaya çıkan finansal krizin her iki bankacılık türünün karlılığını etkilediği belirtilmiştir. Finansal krizin ticari bankaların karlılığında anlamlı bir etkisinin olmadığı görülmesine rağmen, katılım bankalarının karlılığında istatistiki olarak anlamlıdır.

Gümüş ve Nalbantoğlu (2015)	Türkiye 2002- 2013	CAMELS Analiz Yöntemi	-Sermaye Yeterliliği -Aktif Kalitesi -Yönetim Kalitesi -Karlılık -Likidite -Piyasa Riskine Duyarlılık	Yerli özel sermayeli bankaların yönetim kalitesi ve karlılıkta göstermiş oldukları olumlu performanstan dolayı en yüksek puana sahip oldukları belirtilmiştir. Katılım bankalarının faizsiz enstrümanlar kullanım zorunluğu nedeniyle ve sermayelerinin banka gruplarına nispeten zayıf kalması nedeniyle performansının düşük olduğu belirtilmiştir. Fakat Piyasa Riskine Duyarlılıkta ise katılım bankalarının ve yabancı bankaların başarılı bir bilanço yönettikleri belirtilmiştir.
-----------------------------	--------------------------	-----------------------------	---	--

Yurt dışında katılım bankalarının performans karşılaştırması ile ilgili yapılan bazı çalışmalar aşağıdaki Tablo -2' de yer almaktadır.

Tablo -2. Yurt Dışında Katılım Bankalarının Performans Karşılaştırması Çalışmaları

Çalışma	Ülke Dönem	Yöntem	Oranlar	Sonuç
Omari (2011)	-Ürdün -2005- 2009	VZA Financial Ratio Analysis (FRA)	<u>Karlılık Oranları</u> -Net Kar /Toplam Aktifler Oranı -Net Kar /Özsermaye Oranı -Kar / Toplam Gider Oranı <u>Likidite Oranları</u> -Nakit/ Mevduat Oranı -Kredi/ Mevduat Oranı -Cari Varlıklar/Cari Borçlar Oranı -Cari Varlıklar/Toplam Varlık- lar Oranı <u>Risk Ve Ödeme Gücü Oranla- rı</u> -Borç/Özsermaye Oranı -Borç/Toplam Varlıklar Oranı -Toplam Aktifler/ Özsermaye Oranı -Mevduat/Kredi Oranı	Rasyo analizi sonuçlarında banka büyüklüğünün performans üzerinde daha etkili olduğu vurgulanmak ile birlikte Ürdün katılım bankacılığı ve Arap katılım bankacılığı arasında pek bir farkın olmadığı ifade edilmiştir.
Alkheil (2012)	Almanya 2005- 2008	VZA Rasyo	-Karlılık Oranları -Likidite Oranları -Risk ve Ödeme Gücü Oranları -Verimlilik Oranları -Uzun Vadeli Kredi Oranı	Katılım bankalarının büyüklük bakımından, kar potansiyeli bakımından ve düşük borç düzeyi bakımından daha etkin olduğu belirtilmektedir.

Qureshi ve Shaikh (2012)	-Pakistan -2003- 2008	VZA Finansal Rasyo Analizi	-Aktif Karlılığı -Özsermaye Karlılığı -Varlıklara Yapılan Faiz Dışı Giderler -Mevduata Ödenen Nakit Ve Portföy Yatırımları -Net Faiz Marjı -Gelir Masrafı -Varlıklara İlişkin Faaliyet Gelirleri	Rasyo analizi sonucunda katılım bankacılığının ticari bankalara göre daha az maliyetli ve daha fazla gelir verimliliğine sahip olduğu görülmektedir.
Abduh, Hasan ve Pananjung (2013)	- Bangladeş -2006 - 2010	VZA Rasyo Analizi	-Karlılık -Kredi Riski Performansı -Yönetim Verimliliği -Yönetim Becerisi	Yapılan çalışmanın sonucunda rasyo analizine göre Shajalal İslam Bankasının diğer katılım bankalarına göre performansının daha iyi olduğu belirtilmiştir.

3. YÖNTEM VE VERİLER

Araştırmada kullanılan oran analizi yöntemi ile ilgili açıklamalar kısaca aşağıda yer almaktadır.

Oran, finansal tablolarda bulunan herhangi iki kalem arasındaki ilişkinin basit aritmetik ifadesi olarak tanımlanmaktadır (Akgüç, 2012: 453).

Bilindiği üzere, oranları hesaplamak analizin mekanik yönüdür. Burada önemli olan hesaplanan oranların yorumlanması ve değerlendirilmesidir. Hesaplanan oranların değerlendirilmesinde ve yorumlanmasında yararlanılan ölçüler genel olarak üç başlık altında toplanabilir: Birincisi, şirketin geçmiş faaliyet dönemlerindeki oranları ile karşılaştırılmasıdır. İkincisi, aynı faaliyet kolunda yer alan benzer ölçekteki şirketlerin oranları ve sektör ortalaması ile karşılaştırılmasıdır. Üçüncüsü ise, özellikle deneyimler sonucu bulunmuş ve genel olarak kabul edilmiş oranlar ile karşılaştırılmasıdır (Aktaş, 2008: 76).

Finansal analiz tekniklerine göre, oran analizinin daha önemli olmasının nedenleri şunlardır (Ceylan ve Korkmaz, 2013: 46):

- Banka yöneticilerinin hızlı karar vermelerinde önemli bir rol oynamaktadır.
- Kullanıcılar açısından oranların anlamı, daha yararlı ve karar vermeye daha elverişlidir.
- Oranlar, işletmelerinin büyüklük ve benzeri özelliklerini belli ölçüde ortadan kaldırdıklarından dolayı, işletmeler arası karşılaştırmalara imkân verir.

Çalışmada kullanılan oranlar karlılık oranları, likidite oranları ve risk ve ödeme gücü oranları olarak üç kategoride sınıflandırılmaktadır. Karlılık oranı olarak; aktif karlılığı, özsermaye karlılığı ve kar-gider oranı, likidite oranı olarak; nakit mevduat

oranı, kredi mevduat oranı, nakit cari hesap oranı ve nakit aktif oranı, risk ve ödeme gücü oranı olarak; borç-özsermaye oranı, borç oranı, özsermaye çarpanı ve mevduat kredi oranı kullanılmaktadır.

Karlılık Oranlarında, bir firmanın elde ettiği karın, ölçülü, yeterli, doyurucu olup olmadığı özellikle, (i) sermayenin sağlayabileceği gelir, (ii) genel ekonomik koşullardaki gelişmeler, ekonominin dönemsel olarak içinde bulunduğu evre, (iii) aynı endüstri kolundaki benzer firmaların kar oranları, (iv) firmanın kar hedefleri gibi etmenler göz önünde tutularak değerlendirilmelidir. Karın tutarından ziyade bu faktörler dikkate alınarak yapılacak bir değerlendirme daha anlamlıdır (Akgüç, 2012: 63).

Aktif karlılığı, şirketlerin kaynaklarının (toplam varlıkların) yönetim tarafından kar sağlamak için ne kadar verimli bir şekilde kullanıldığını göstermektedir. Daha yüksek aktif karlılık oranının (ROA) firmanın kaynaklarını kullanmada daha verimli olduğunun bir göstergesi olarak belirtilmektedir (Alharthi, 2016: 86). **Özsermaye karlılığı**, işletme sahip ya da sahipleri tarafından sağlanan sermayenin bir birimine düşen kar nispetini ortaya koymaktadır (Akgüç, 2010: 64). **Kar-gider oranı**, faaliyet giderlerine kıyasla kazanılan karı göstermektedir. Verimliliği artırmak için banka yönetimi tarafından İşletme giderlerini kontrol ederek daha iyi kazanç elde etmek için bu oran yaygın bir şekilde kullanılır. Daha yüksek olan oran, işletme giderlerine göre kar açısından daha iyi performans anlamına gelir (Zeb, 2015: 49)

Likidite oranları, vadesi gelen ödemelerin sıkıntı yaşanmadan yapılabilmesini ve firmaların likiditesinin yeterli olup olmadığına bakar (Gürsoy, 2012: 101). Likidite, bilançonun beklenen ve beklenmeyen dalgalanmalarını karşılamak için yine büyüme ve yatırım için gerekli olan fonların sağlanabilmesi için önemli bir araçtır. Likidite oranı, bankaların likit varlıklarının etkin ve verimli bir şekilde yönetilme kabiliyetini temsil eder. Yine ekstra likit aktiflere ve yüksek getirili yatırımlara bankaların nasıl yatırım yapabileceği hakkında yol gösterici olarak rol oynamaktadır (Elbahar, 2016: 89).

Nakit mevduat oranı, bir banka kasasındaki nakit, o bankanın en likit varlığıdır. Dolayısı ile bir bankanın yüksek bir nakit mevduat oranına sahip olması, düşük nakit mevduat oranına sahip bankaya göre daha likit olduğunu gösterir (Omari, 2011: 41). **Kredi mevduat oranı**, Zeb (2015)'e göre bu oran mevduatların ne kadarlık kısmının kredi olarak kullandırıldığını gösterir. Nispeten düşük oran daha yüksek likiditeye katkıda bulunur fakat düşük karlarla sonuçlanır. **Nakit cari hesap oranı**, Bu oran, banka yönetiminin mevcut varlıklar ile mevcut yükümlülükleri (vadesiz mevduat) nasıl karşılayabildiğini gösterir. Bu oranın yüksekliği bankanın daha likit olduğunu göstermektedir. Para çekme işlemleri mevduatların belirli bir sınırını aştığında, fon yetersizliği ile karşılaşmamak için bankalar genellikle menkul kıymet satarlar. Bu ne-

denle yukarıdaki oranın düşük olmasından ziyade yüksek olması tercih edilir (Omari, 2011: 41). **Nakit aktif oranı**, bankanın varlıkları içinde likit değerlerin payını, diğer bir deyişle kaynaklarının ne ölçüde likit değerlere yatırıldığını göstermektedir (Akgüç, 2012: 515).

Borç-özsermaye oranı, düşük borç-özsermaye oranına sahip olan bir banka yüksek borç-özsermaye oranına sahip olan bir bankadan daha az riskli kabul edilir. Bu oran, banka sermayesinin finansal şoklar ile başa çıkma kabiliyetinin ölçülmesinde kullanılır (Massah ve Sayed, 2015: 75). **Borç oranı**, kaldıraç oranı olarak da ifade edilen bu oran, bankaların sahip olduğu toplam varlıkların ne kadarlık kısmının yabancı kaynaklar ile finanse edildiğini ifade etmektedir (İskenderoğlu ve Diğerleri, 2012: 295). Daha yüksek borç-aktif oranı banka varlıklarının daha büyük bir kısmının borçlanma yoluyla sağlandığı anlamına gelir. Dolayısıyla özsermaye finansmanının düşük olduğu anlamına da gelmektedir. Bu oran bankanın finansal gücünün bir ölçüsüdür (Massah ve Sayed, 2015: 75). **Özsermaye çarpanı oranı** ne kadar yüksek ise özsermaye getirisi de o kadar yüksek çıkacaktır. Bu oranın büyük olması demek, işletmenin borçlanma derecesinin yüksek olması demektir (Gürsoy, 2012: 110). **Mevduat kredi oranı** bir bankanın likiditesini ve kredi riskini ölçer (Omari, 2011: 43).

Yapılan bu çalışmada, 7 ülkenin 2011-2015 yıllarına ait karlılık oranları, likidite oranları ve risk ve ödeme gücü oranları kullanılmaktadır.

Aşağıdaki Tablo-3'de, oran analizinde kullanılan oranlar yer almaktadır.

Tablo -3. Oran Analizinde Kullanılan Oranlar

KARLILIK ORANLARI
Aktif Karlılığı = Net Kar / Toplam Aktifler
Özsermaye Karlılığı = Net Kar / Özsermaye
Kar-Gider Oranı = Net Kar / Operasyonel Gider
LİKİDİTE ORANLARI
Nakit Mevduat Oranı = Nakit ve Benzerleri / Toplanan Fonlar
Kredi Mevduat Oranı = Kullandırılan Fonlar / Toplanan Fonlar
Nakit Cari Hesap Oranı = Nakit ve Benzerleri / Vadesiz Hesap
Nakit Aktif Oranı = Nakit ve Benzerleri / Toplam Aktifler
RİSK VE ÖDEME GÜCÜ ORANLARI
Borç Özsermaye Oranı = Toplam Borçlar / Özsermaye
Borç Oranı = Toplam Borçlar / Toplam Aktifler
Özsermaye Çarpanı = Toplam Aktifler / Özsermaye
Mevduat Kredi Oranı = Toplanan Fonlar / Kullandırılan Fonlar

Analizde kullanılan ülkelerin katılım bankacılığı verileri genel olarak katılım bankası bazında açıklanan mali tablolardan alınmıştır. Ayrıca ülkelerin merkez banka-

larından, TKBB'den, IFSB ve OrbisBank'dan de veriler alınmıştır. Bu verilere dayalı olarak, oranlar tarafımızdan hesaplanmıştır.

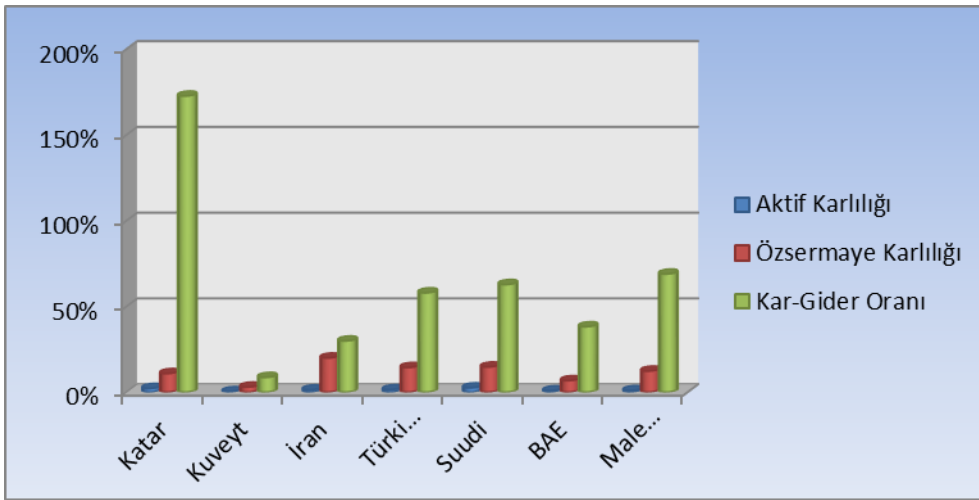
4. ANALİZ

Oran analizinde Katar, Kuveyt, İran, Türkiye, Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) ve Malezya ülkeleri yer almaktadır. Analizde kullanılan bu ülkelerin katılım bankacılığı sistemlerinin 2011-2015 yıllarına ait karlılık oranlarının sonuçları, likidite oranlarının sonuçları ve risk ve ödeme gücü oranlarının sonuçları aşağıda yer almaktadır.

4.1. Karlılık Oranlarının Analizi

Araştırmada kullanılan ülkelerin katılım bankacılığı sistemlerinin 2011-2015 yıllarına ait karlılık oranları analiz edilmektedir. Analizde aktif karlılığı oranı, özsermaye karlılığı oranı ve kar-gider oranı dikkate alınmaktadır. Bu oranların sonuçları yıllar itibariyle aşağıda şekiller halinde gösterilmektedir.

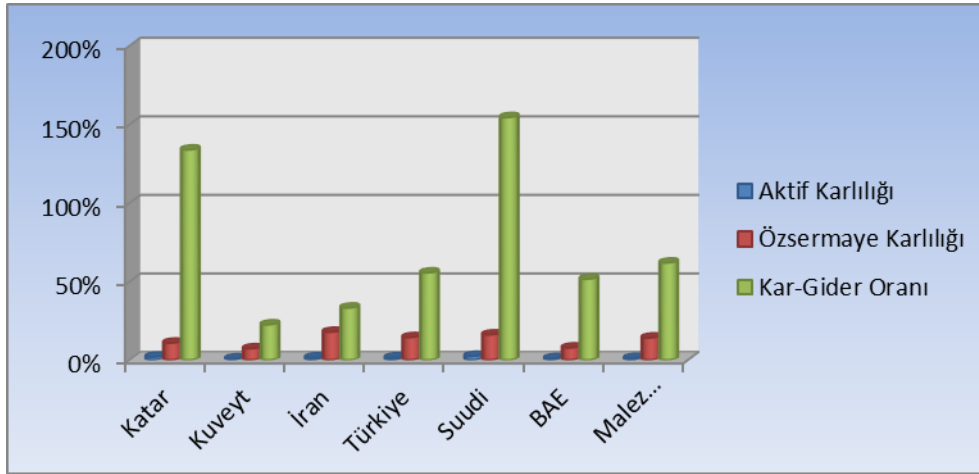
2011 yılına ait karlılık oranları aşağıdaki Şekil-1'de yer almaktadır.

Şekil-1. Katılım Bankacılığı Sistemlerinin 2011 Yılı Karlılık Oranları

Şekil-1'de en yüksek aktif karlılık oranına Suudi Arabistan'ın, en düşük aktif karlılık oranına ise Kuveyt'in sahip olduğu görülmektedir. Suudi Arabistan'ı sırasıyla Katar, Türkiye, İran, Malezya ve BAE takip etmektedir. En yüksek özsermaye karlılık oranına İran'ın, en düşük özsermaye karlılık oranına ise aktif karlılığı oranındaki gibi Kuveyt'in sahip olduğu görülmektedir. İran'ı sırasıyla Suudi Arabistan, Türkiye, Malezya, Katar ve BAE takip etmektedir. En yüksek kar-gider oranına Katar'ın, en düşük kar-gider oranına ise yine Kuveyt'in sahip olduğu görülmektedir. Katar'ı sırasıyla Malezya, Suudi Arabistan, Türkiye, BAE ve İran takip etmektedir.

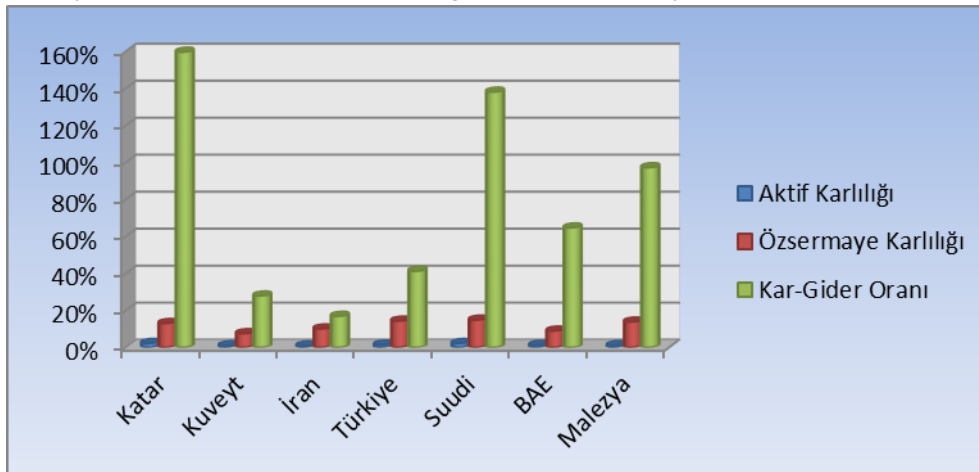
2012 yılına ait karlılık oranları aşağıdaki Şekil-2’de yer almaktadır.

Şekil-2. Katılım Bankacılığı Sistemlerinin 2012 Yılı Karlılık Oranları

Şekil-2’de en yüksek aktif karlılık oranına Suudi Arabistan’ın, en düşük aktif karlılık oranına ise Kuveyt’in sahip olduğu görülmektedir. Suudi Arabistan’ı sırasıyla Katar, İran, Türkiye, Malezya ve BAE takip etmektedir. En yüksek özsermaye karlılık oranına İran’ın, en düşük özsermaye karlılık oranına ise Kuveyt’in sahip olduğu görülmektedir. İran’ı sırasıyla Suudi Arabistan, Türkiye, Malezya, Katar ve BAE takip etmektedir. En yüksek kar-gider oranına Suudi Arabistan’ın, en düşük kar-gider oranına Kuveyt’in sahip olduğu görülmektedir. Suudi Arabistan’ı sırasıyla Katar, Malezya, Türkiye, BAE takip etmektedir.

2013 yılına ait karlılık oranları aşağıdaki Şekil-3’de yer almaktadır.

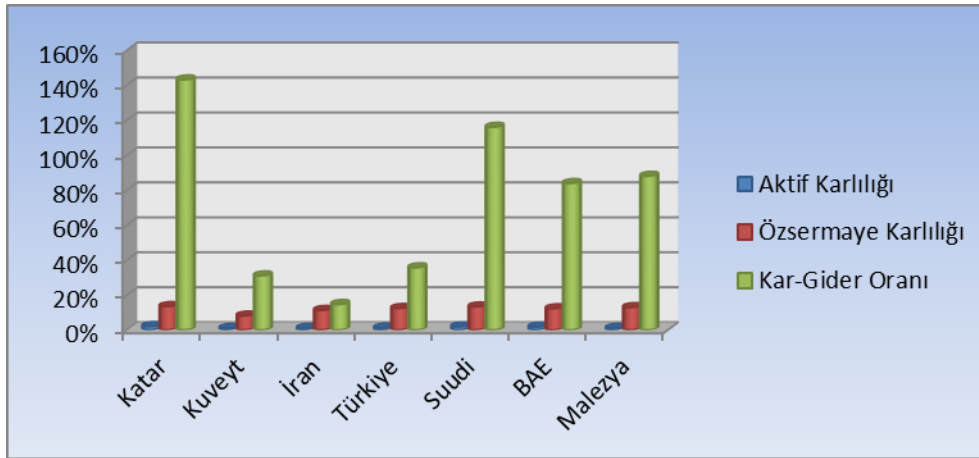

Şekil-3. Katılım Bankacılığı Sistemlerinin 2013 Yılı Karlılık Oranları

Şekil-3’de en yüksek aktif karlılık oranına Katar’ın, en düşük aktif karlılık oranına ise İran’ın sahip olduğu görülmektedir. Katar’ı sırasıyla Suudi Arabistan, Türkiye,

BAE, Malezya ve Kuveyt takip etmektedir. En yüksek özsermaye karlılık oranına Suudi Arabistan'ın, en düşük özsermaye karlılık oranına ise Kuveyt'in sahip olduğu görülmektedir. Suudi Arabistan'ı sırasıyla Türkiye, Malezya, Katar, İran ve BAE takip etmektedir. En yüksek kar-gider oranına Katar'ın, en düşük kar-gider oranına İran'ın sahip olduğu görülmektedir. Katar'ı sırasıyla, Suudi Arabistan, Malezya, BAE, Türkiye ve Kuveyt takip etmektedir.

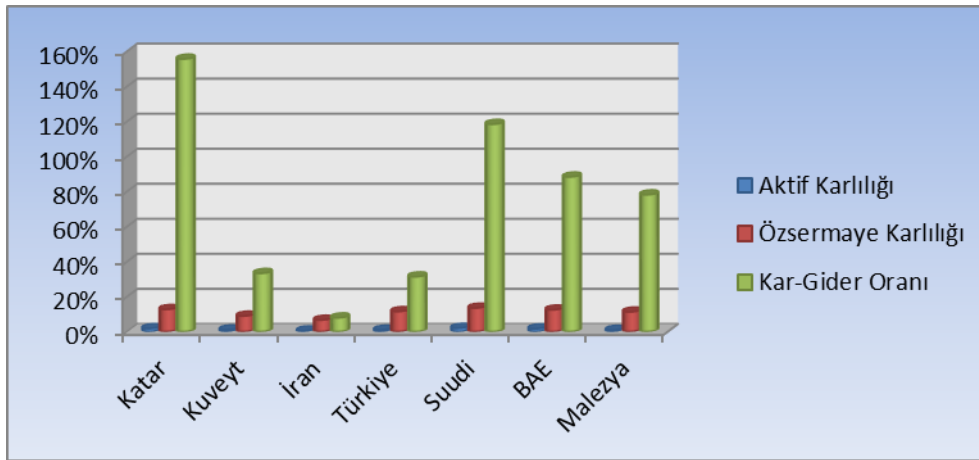
2014 yılına ait karlılık oranları aşağıdaki Şekil-4'te yer almaktadır.

Şekil-4. Katılım Bankacılığı Sistemlerinin 2014 Yılı Karlılık Oranları

Şekil-4'de en yüksek aktif karlılık oranına Katar'ın, en düşük aktif karlılık oranına ise Kuveyt'in sahip olduğu görülmektedir. Katar'ı sırasıyla Suudi Arabistan, BAE, Türkiye, Malezya ve İran takip etmektedir. En yüksek özsermaye karlılık oranına Katar'ın, en düşük özsermaye karlılık oranına ise Kuveyt'in sahip olduğu görülmektedir. Katar'ı sırasıyla Suudi Arabistan, Malezya, Türkiye, BAE ve İran takip etmektedir. En yüksek kar-gider oranına Katar'ın, en düşük kar-gider oranına ise İran'ın sahip olduğu görülmektedir. Katar'ı sırasıyla, Suudi Arabistan, Malezya, BAE, Türkiye ve Kuveyt takip etmektedir.

2015 yılına ait karlılık oranları aşağıdaki Şekil-5'de yer almaktadır.

Şekil-5. Katılım Bankacılığı Sistemlerinin 2015 Yılı Karlılık Oranları

Şekil-5’de en yüksek aktif karlılık oranına Suudi Arabistan’ın, en düşük aktif karlılık oranına ise İran’ın sahip olduğu görülmektedir. Suudi Arabistan’ı sırasıyla Katar, BAE, Kuveyt, Türkiye ve Malezya takip etmektedir. En yüksek özsermaye karlılık oranına Suudi Arabistan’ın, en düşük özsermaye karlılık oranına ise İran’ın sahip olduğu görülmektedir. Suudi Arabistan’ı sırasıyla Türkiye, Malezya, Katar, İran ve BAE takip etmektedir. En yüksek kar-gider oranına Katar’ın, en düşük kar-gider oranına ise İran’ın sahip olduğu görülmektedir. Katar’ı sırasıyla, Suudi Arabistan, Malezya, BAE, Kuveyt ve Türkiye takip etmektedir.

Karlılık oranlarının Yorumları:

Aktif karlılık oranına bakıldığında, bu oranın yüksek olduğu ülkelerin katılım bankacılığı sistemlerinin fonları karlı alanlarda kullandığı ve dolayısıyla varlıklarını verimli kullandığı ve fon sağlayanlara kar payı ödemesinin artacağı söylenebilir.

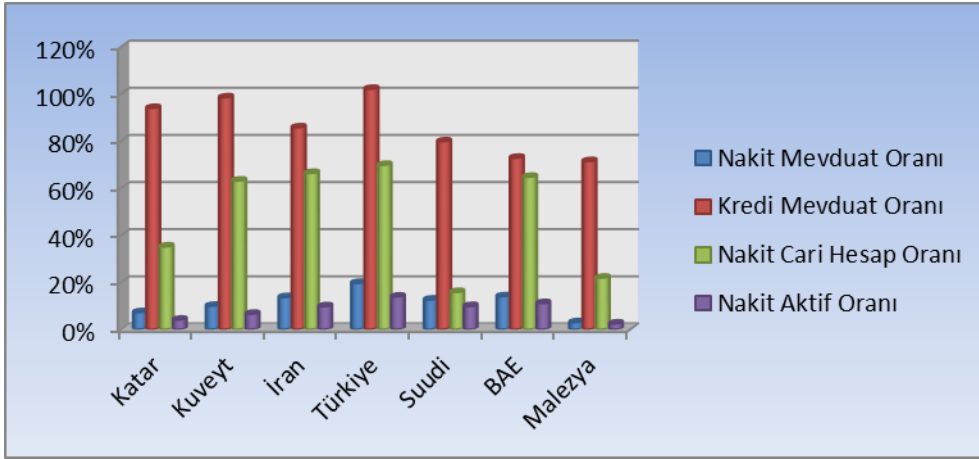
Özsermaye karlılık oranına bakıldığında bu oranın yüksek olduğu ülkelerin katılım bankacılığı sistemlerinin daha fazla fon toplayıp bunları karlı alanlarda değerlendirdiği ve dolayısıyla yöneticilerin hissedarların fonlarını etkin kullandığı söylenebilir. Bu oranın düşük olduğu ülkelerde yöneticilerin hissedarların fonlarını etkin kullanmadığı ve dolayısıyla hisse başına kar payının azalacağı düşünülebilir.

Kar-gider oranına bakıldığında, bu oranın yüksek olduğu ülkelerin katılım bankacılığı sistemlerinin, gider karşılığında daha fazla kar sağladığı ve dolayısıyla kar payı ödemelerinin artacağı söylenebilir.

4.2. Likidite Oranlarının Analizi

Likidite analizinde, araştırmada kullanılan ülkelerin katılım bankacılığı sistemlerinin 2011-2015 yıllarına ait nakit mevduat oranı, kredi mevduat oranı, nakit cari hesap oranı ve nakit aktif oranı dikkate alınmaktadır. Bu oranların sonuçları yıllar itibariyle aşağıda şekiller halinde yer almaktadır.

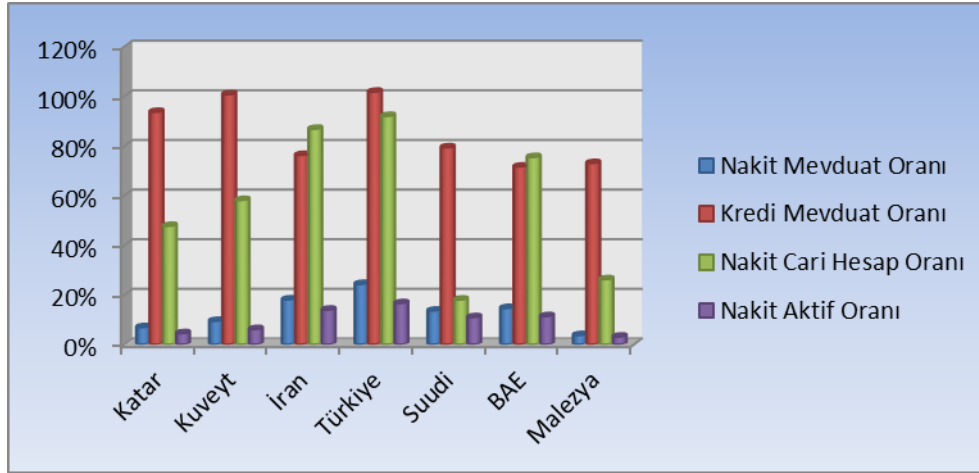
2011 yılına ait likidite oranları aşağıdaki Şekil-6'da yer almaktadır.

Şekil-6. Katılım Bankacılığı Sistemlerinin 2011 Yılı Likidite Oranları

Şekil-6'da en yüksek nakit mevduat oranına Türkiye'nin, en düşük orana ise Malezya'nın sahip olduğu görülmektedir. Türkiye'yi sırasıyla BAE, İran, Suudi Arabistan, Kuveyt ve Katar takip etmektedir. En yüksek kredi mevduat oranına, Türkiye'nin, en düşük orana ise Malezya'nın sahip olduğu görülmektedir. Türkiye'yi sırasıyla Kuveyt, Katar, İran, Suudi Arabistan ve BAE takip etmektedir. En yüksek nakit cari hesap oranına Türkiye'nin, en düşük orana ise Suudi Arabistan'ın sahip olduğu görülmektedir. Türkiye'yi sırasıyla İran, BAE, Kuveyt, Katar ve Malezya takip etmektedir. En yüksek nakit aktif oranına Türkiye'nin, en düşük orana Malezya'nın sahip olduğu görülmektedir. Türkiye'yi sırasıyla BAE, Suudi Arabistan, İran, Kuveyt ve Katar takip etmektedir.

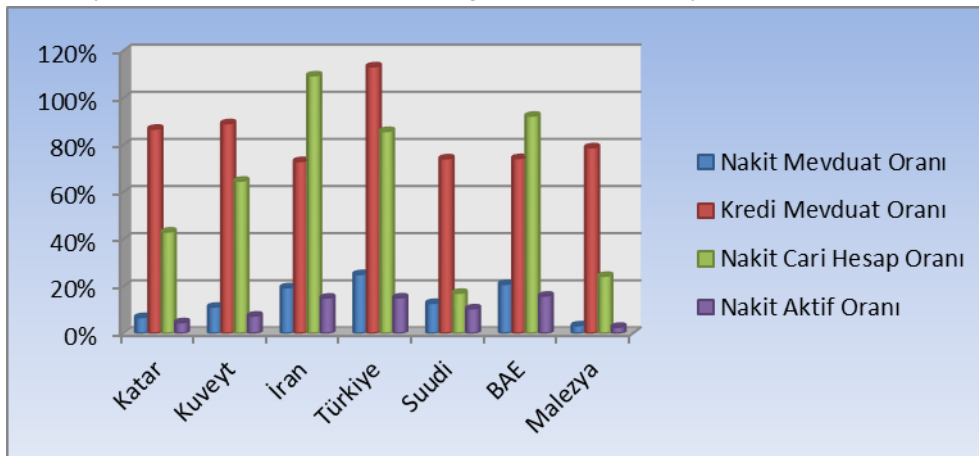
2012 yılına ait likidite oranları aşağıdaki Şekil-7'de yer almaktadır.

Şekil-7. Katılım Bankacılığı Sistemlerinin 2012 Yılı Likidite Oranları

Şekil-7’de en yüksek nakit mevduat oranına Türkiye’nin, en düşük orana ise Malezya’nın sahip olduğu görülmektedir. Türkiye’yi sırasıyla İran, BAE, Suudi Arabistan, Kuveyt ve Katar takip etmektedir. En yüksek kredi mevduat oranına Türkiye’nin, en düşük orana ise BAE’nin sahip olduğu görülmektedir. Türkiye’yi sırasıyla Kuveyt, Katar, Suudi Arabistan, İran ve Malezya takip etmektedir. En yüksek nakit cari hesap oranına Türkiye’nin, en düşük orana ise Suudi Arabistan’ın sahip olduğu görülmektedir. Türkiye’yi sırasıyla İran, BAE, Kuveyt, Katar ve Malezya takip etmektedir. En yüksek nakit aktif oranına, Türkiye’nin en düşük orana Malezya’nın sahip olduğu görülmektedir. Türkiye’yi sırasıyla İran, BAE, Suudi Arabistan, Kuveyt ve Katar takip etmektedir.

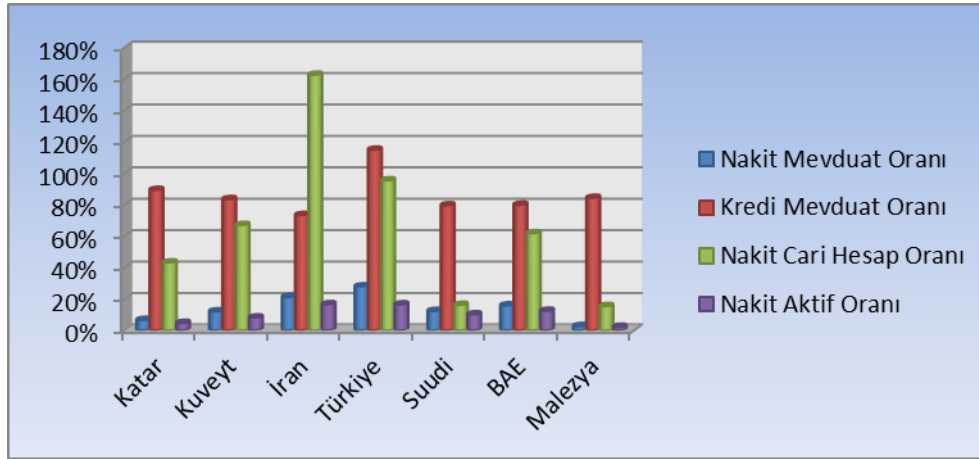
2013 yılına ait likidite oranları aşağıdaki Şekil-8’de yer almaktadır.

Şekil-8. Katılım Bankacılığı Sistemlerinin 2013 Yılı Likidite Oranları

Şekil-8’de en yüksek nakit mevduat oranına Türkiye’nin, en düşük orana ise Malezya’nın sahip olduğu görülmektedir. Türkiye’yi sırasıyla BAE, İran, Suudi Arabistan, Kuveyt ve Katar takip etmektedir. En yüksek kredi mevduat oranına Türkiye’nin, en düşük orana ise İran’ın sahip olduğu görülmektedir. Türkiye’yi sırasıyla Kuveyt, Katar, Malezya, BAE ve Suudi Arabistan takip etmektedir. En yüksek nakit cari hesap oranına İran’ın, en düşük orana ise Suudi Arabistan’ın sahip olduğu görülmektedir. İran’ı sırasıyla BAE, Türkiye, Kuveyt, Katar ve Malezya takip etmektedir. En yüksek nakit aktif oranına BAE’nin, en düşük orana Malezya’nın sahip olduğu görülmektedir. BAE’yi sırasıyla Türkiye İran, Suudi Arabistan, Kuveyt ve Katar takip etmektedir.

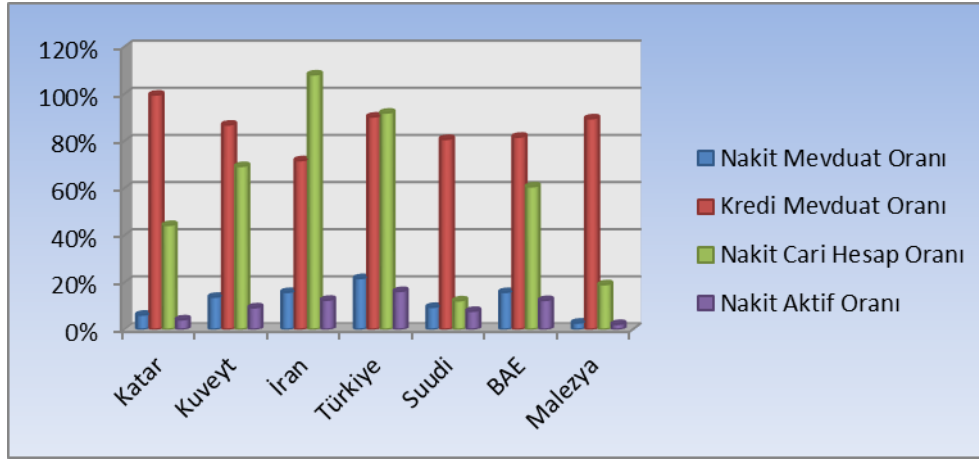
2014 yılına ait likidite oranları aşağıdaki Şekil-9’da yer almaktadır.

Şekil-9. Katılım Bankacılığı Sistemlerinin 2014 Yılı Likidite Oranları

Şekil-9’da en yüksek nakit mevduat oranına Türkiye’nin, en düşük orana ise Malezya’nın sahip olduğu görülmektedir. Türkiye’yi ise sırasıyla İran, BAE, Suudi Arabistan, Kuveyt ve Katar takip etmektedir. En yüksek kredi mevduat oranına Türkiye’nin, en düşük orana ise İran’ın sahip olduğu görülmektedir. Türkiye’yi sırasıyla Katar, Malezya, Kuveyt, BAE ve Suudi Arabistan takip etmektedir. En yüksek nakit cari hesap oranına İran’ın, en düşük orana ise Malezya’nın sahip olduğu görülmektedir. İran’ı sırasıyla Türkiye, Kuveyt, BAE, Katar ve Suudi Arabistan takip etmektedir. En yüksek nakit aktif oranına İran’ın, en düşük orana Malezya’nın sahip olduğu görülmektedir. İran’ı sırasıyla Türkiye, BAE, Suudi Arabistan, Kuveyt ve Katar takip etmektedir.

2015 yılına ait likidite oranları aşağıdaki Şekil-10’da yer almaktadır.

Şekil-10. Katılım Bankacılığı Sistemlerinin 2015 Yılı Likidite Oranları

Şekil-10'da en yüksek nakit mevduat oranına Türkiye'nin, en düşük orana ise Malezya'nın sahip olduğu görülmektedir. Türkiye'yi sırasıyla İran, BAE, Kuveyt, Suudi Arabistan ve Katar takip etmektedir. En yüksek kredi mevduat oranına Katar'ın, en düşük orana ise İran'ın sahip olduğu görülmektedir. Katar'ı sırasıyla Türkiye, Malezya, Kuveyt, BAE ve Suudi Arabistan takip etmektedir. En yüksek nakit cari hesap oranına İran'ın, en düşük orana ise Suudi Arabistan'ın sahip olduğu görülmektedir. İran'ı sırasıyla Türkiye, Kuveyt, BAE, Katar ve Malezya takip etmektedir. En yüksek nakit aktif oranına Türkiye'nin, en düşük orana Malezya'nın sahip olduğu görülmektedir. Türkiye'yi sırasıyla İran, BAE, Kuveyt, Suudi Arabistan ve Katar takip etmektedir.

Likidite Oranlarının Yorumları:

Nakit mevduat oranına bakıldığında, bu oranın yüksek olmasının, ya fazla nakit bulundurmaktan ya da az fon toplamaktan kaynaklandığı söylenebilir. Yüksek orana sahip ülkelerin likidite riskinin düşük olacağı ve dolayısıyla atıl nakit bulundurmaktan dolayı da etkinliğinin düşük olacağı söylenebilir. Aynı zamanda düşük orana sahip ülkelerin likidite riskinin yüksek olacağı ve dolayısıyla etkinliğinin yüksek olacağı söylenebilir.

Kredi mevduat oranına bakıldığında, bu oranın yüksek olmasının, ya fazla fon kullandırmaktan ya da fazla fon toplayamamasından kaynaklandığı söylenebilir. Dolayısıyla fazla fon toplanamayınca etkinliğin düşük olacağı söylenebilir.

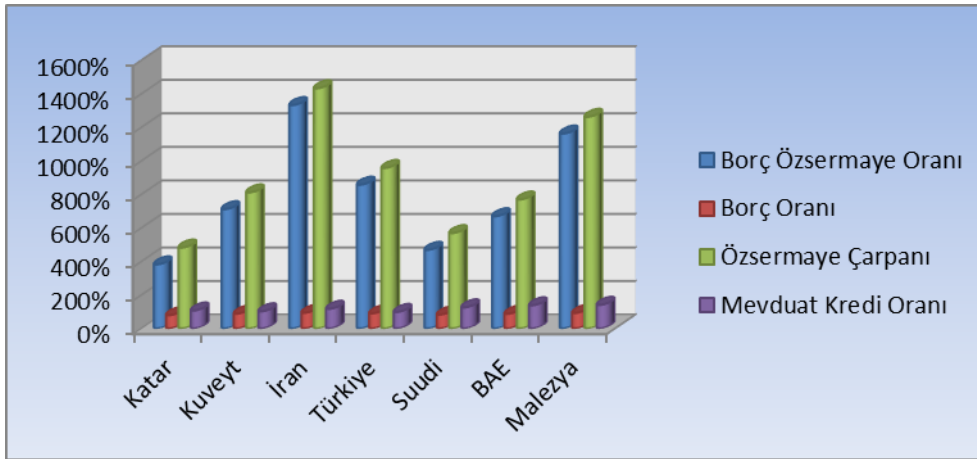
Nakit cari hesap oranına bakıldığında, bu oranın yüksek olmasının ya fazla nakit bulundurmaktan ya da az miktarda vadesiz mevduat bulunmasından kaynaklandığı söylenebilir. Aynı zamanda yüksek orana sahip ülkelerin vadesiz mevduatını karşılayacak şekilde nakit bulundurduğu söylenebilir. Dolayısıyla bu oranı yüksek ülkelerin likidite riski düşüktür.

Nakit aktif oranına bakıldığında, bu oranın yüksek olması varlıklarının önemli bir kısmının nakit olarak bulundurulmakta olduğu söylenebilir. Dolayısıyla bu ülkelerin likidite riski düşüktür.

4.3. Risk ve Ödeme Gücü Oranlarının Analizi

Risk ve ödeme gücü analizinde, araştırmada kullanılan ülkelerin katılım bankacılığı sistemlerinin 2011-2015 yıllarına ait borç-özsermaye oranı, borç oranı, özsermaye çarpanı ve mevduat kredi oranı dikkate alınmaktadır. Bu oranların sonuçları yıllar itibarıyla aşağıda şekiller halinde gösterilmektedir.

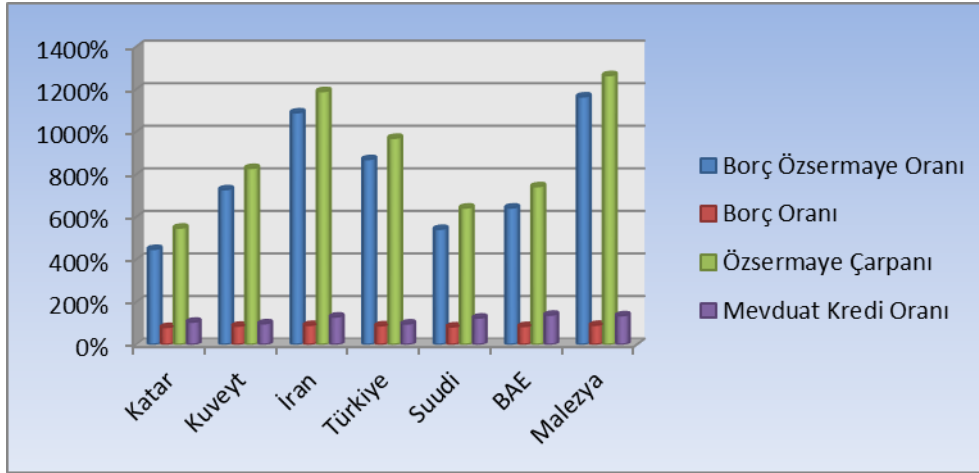
2011 yılına ait risk ve ödeme gücü oranları aşağıdaki Şekil-11’de yer almaktadır.

Şekil-11. Katılım Bankacılığı Sistemlerinin 2011 Yılı Risk ve Ödeme Gücü Oranları

Şekil-11’de en yüksek borç-özsermaye oranına İran’ın, en düşük orana ise Katar’ın sahip olduğu görülmektedir. İran’ı sırasıyla Malezya, Türkiye, Kuveyt, BAE ve Suudi Arabistan takip etmektedir. En yüksek borç oranına İran’ın, en düşük orana ise Katar’ın sahip olduğu görülmektedir. İran’ı sırasıyla Malezya, Türkiye, Kuveyt, BAE ve Suudi Arabistan takip etmektedir. En yüksek özsermaye çarpanı oranına İran’ın, en düşük orana ise Katar’ın sahip olduğu görülmektedir. İran’ı sırasıyla Malezya, Türkiye, Kuveyt, BAE ve Suudi Arabistan takip etmektedir. En yüksek mevduat kredi oranına Malezya’nın, en düşük orana Türkiye’nin sahip olduğu görülmektedir. Malezya’yı sırasıyla BAE, Suudi Arabistan, İran, Katar ve Kuveyt takip etmektedir.

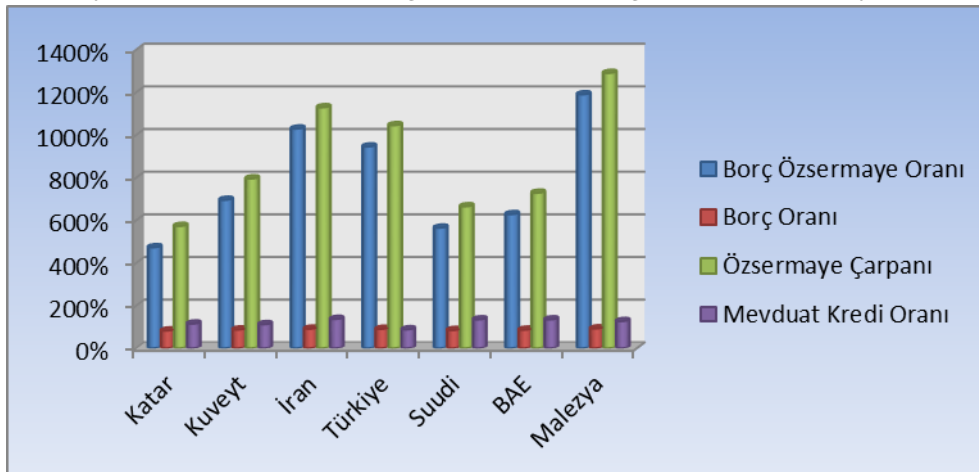
2012 yılına ait risk ve ödeme gücü oranları aşağıdaki Şekil-12’de yer almaktadır.

Şekil-12. Katılım Bankacılığı Sistemlerinin 2012 Yılı Risk ve Ödeme Gücü Oranları

Şekil-12’de en yüksek borç-özsermaye oranına İran’ın, en düşük orana ise Katar’ın sahip olduğu görülmektedir. İran’ı sırasıyla Malezya, Türkiye, Kuveyt, BAE ve Suudi Arabistan takip etmektedir. En yüksek borç oranına Malezya’nın, en düşük orana ise Katar’ın sahip olduğu görülmektedir. Malezya’yı sırasıyla İran, Türkiye, Kuveyt, BAE ve Suudi Arabistan takip etmektedir. En yüksek özsermaye çarpanı oranına Malezya’nın, en düşük orana ise Katar’ın sahip olduğu görülmektedir. Malezya’yı sırasıyla İran, Türkiye, Kuveyt, BAE ve Suudi Arabistan takip etmektedir. En yüksek mevduat kredi oranına BAE’nin, en düşük orana Türkiye’nin sahip olduğu görülmektedir. BAE’yı sırasıyla Malezya, İran, Suudi Arabistan, Katar ve Kuveyt takip etmektedir.

2013 yılına ait risk ve ödeme gücü oranları aşağıdaki Şekil-13’te yer almaktadır.

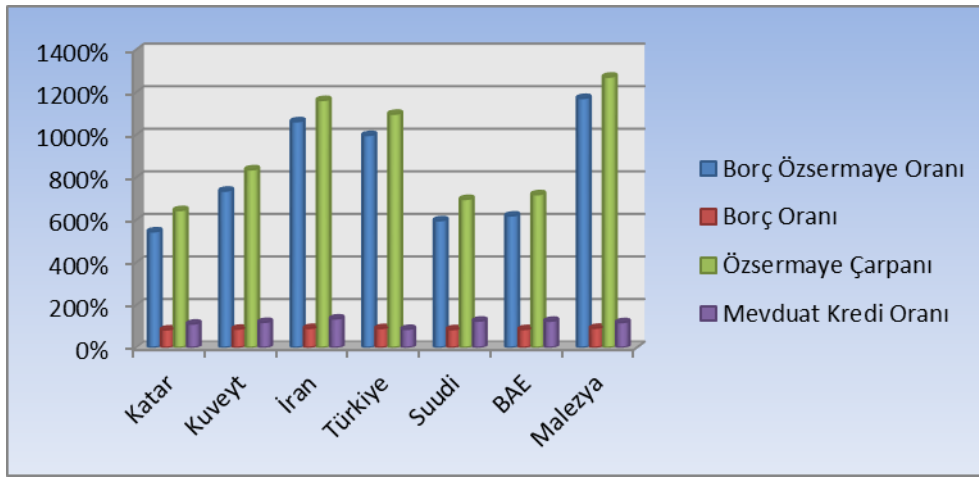

Şekil-13. Katılım Bankacılığı Sistemlerinin 2013 Yılı Risk ve Ödeme Gücü Oranları

Şekil-13’te en yüksek borç-özsermaye oranına Malezya’nın, en düşük orana ise Katar’ın sahip olduğu görülmektedir. Malezya’yı sırasıyla İran, Türkiye, Kuveyt, BAE

ve Suudi Arabistan takip etmektedir. En yüksek borç oranına Malezya'nın, en düşük orana ise Katar'ın sahip olduğu görülmektedir. Malezya'yı sırasıyla İran, Türkiye, Kuveyt, BAE ve Suudi Arabistan takip etmektedir. En yüksek özsermaye çarpanı oranına Malezya'nın, en düşük orana ise Katar'ın sahip olduğu görülmektedir. Malezya'yı sırasıyla İran, Türkiye, Kuveyt, BAE ve Suudi Arabistan takip etmektedir. En yüksek mevduat kredi oranına İran'ın, en düşük orana Türkiye'nin sahip olduğu görülmektedir. İran'ı sırasıyla Suudi Arabistan, BAE, Malezya, Katar ve Kuveyt takip etmektedir.

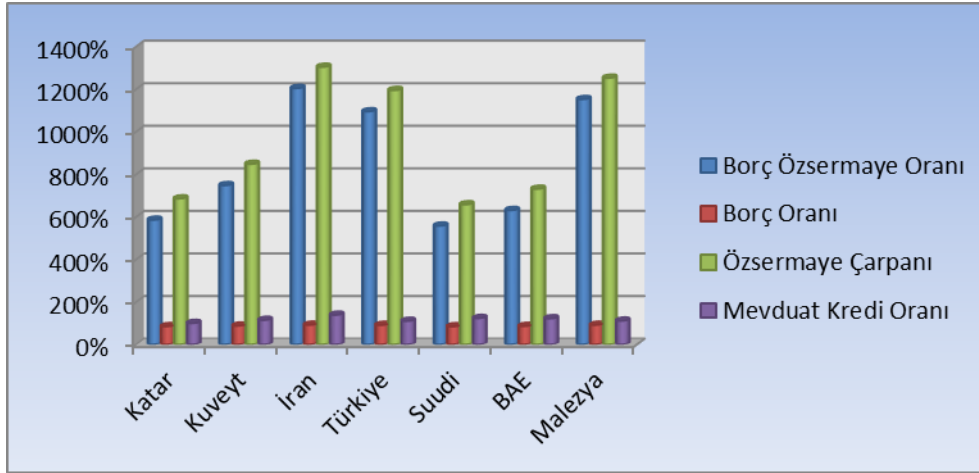
2014 yılına ait risk ve ödeme gücü oranları aşağıdaki Şekil-14'te yer almaktadır.

Şekil-14. Katılım Bankacılığı Sistemlerinin 2014 Yılı Risk ve Ödeme Gücü Oranları

Şekil-14'te en yüksek borç-özsermaye oranına Malezya'nın, en düşük orana ise Katar'ın sahip olduğu görülmektedir. Malezya'yı sırasıyla İran, Türkiye, Kuveyt, BAE ve Suudi Arabistan takip etmektedir. En yüksek borç oranına Malezya'nın, en düşük orana ise Katar'ın sahip olduğu görülmektedir. Malezya'yı sırasıyla İran, Türkiye, Kuveyt, BAE ve Suudi Arabistan takip etmektedir. En yüksek özsermaye çarpanı oranına Malezya'nın, en düşük orana ise Katar'ın sahip olduğu görülmektedir. Malezya'yı sırasıyla İran, Türkiye, Kuveyt, BAE ve Suudi Arabistan takip etmektedir. En yüksek mevduat kredi oranına İran'ın, en düşük orana Türkiye'nin sahip olduğu görülmektedir. İran'ı sırasıyla Suudi Arabistan, BAE, Kuveyt Malezya ve Katar takip etmektedir.

2015 yılına ait risk ve ödeme gücü oranları aşağıdaki Şekil-15'te yer almaktadır.

Şekil-15. Katılım Bankacılığı Sistemlerinin 2015 Yılı Risk ve Ödeme Gücü Oranları

Şekil-15’de en yüksek borç-özsermaye oranına İran’ın, en düşük orana ise Suudi Arabistan’ın sahip olduğu görülmektedir. İran’ı sırasıyla Malezya, Türkiye, Kuveyt, BAE ve Katar takip etmektedir. En yüksek borç oranına İran’ın, en düşük orana ise Suudi Arabistan’ın sahip olduğu görülmektedir. İran’ı sırasıyla Malezya, Türkiye, Kuveyt, BAE ve Katar takip etmektedir. En yüksek özsermaye çarpanı oranına İran’ın, en düşük orana ise Suudi Arabistan’ın sahip olduğu görülmektedir. İran’ı sırasıyla Malezya, Türkiye, Kuveyt, BAE ve Katar takip etmektedir. En yüksek mevduat kredi oranına İran’ın, en düşük orana Katar’ın sahip olduğu görülmektedir. İran’ı sırasıyla Suudi Arabistan, BAE, Kuveyt, Malezya ve Türkiye takip etmektedir.

Risk ve Ödeme Gücü Oranlarının Yorumları:

Borç-özsermaye oranına bakıldığında, bu oranın yüksek olduğu ülkelerin katılım bankacılığı sistemlerinin yabancı kaynaklarının yani toplanan fonlarının fazla olduğu söylenebilir. Aynı zamanda oranın yüksek olduğu ülkelerin katılım bankacılığı sistemlerinin riskli ve karlarının büyük kısmını kar payı şeklinde dağıttıkları söylenebilir.

Borç oranına bakıldığında, bu oranın yüksek olduğu ülkelerin katılım bankacılığı sistemlerinin aktiflerinin o ölçüde cari hesaplar ve katılma hesaplarıyla yani fon kaynaklarıyla finanse edildiği söylenebilir. Dolayısıyla varlıkların büyük bir kısmı yabancı sermaye ile finanse edildiğinden riskin de yükseleceği söylenebilir.

Özsermaye çarpanına bakıldığında, bu oranın yüksek olduğu ülkelerin katılım bankacılığı sistemlerinin fon toplama derecesinin yüksek olduğu söylenebilir. Yine büyük miktarda toplanan fonlar eğer karlı alanlarda kullanılmazsa kar marjının düşeceği ve sonraki dönemlerde ülkelerin katılım bankacılığı sistemlerinin fon toplayamama riskiyle karşı karşıya kalabileceği söylenebilir.

Mevduat kredi oranına bakıldığında, bu oranın 1'den yüksek olduğu ülkelerin katılım bankacılığı sistemlerinin kullandığı fonlardan daha fazla fon topladığı söylenebilir. Dolayısıyla kullandırılmayan fonlar yatırıma dönüşmediğinden fon sağlayanlara daha az kar payı ödemesi yapılabileceği ve sonraki dönemlerde katılım bankacılığı sistemlerinin fon toplayamama riskiyle karşı karşıya kalabileceği söylenebilir.

5. SONUÇ

Ülkelerdeki katılım bankacılığının karlılık, likidite, risk ve ödeme güçlerinin karşılaştırılmasına yönelik yapılan oran analizi sonucunda;

Karlılık açısından, 5 yıllık dönemde 7 ülkenin ortalama aktif karlılık oranının yaklaşık %1,5 olarak gerçekleştiği ve ülkelerin aktif karlılık oranına göre büyükten küçüğe doğru sıralamasının, Suudi Arabistan, Katar, Türkiye, Birleşik Arap Emirlikleri, Malezya, İran ve Kuveyt şeklinde olduğu, 5 yıllık dönemde 7 ülkenin ortalama özsermaye karlılık oranının yaklaşık %10 olarak gerçekleştiği ve ülkelerin özsermaye karlılık oranına göre büyükten küçüğe doğru sıralamasının, Suudi Arabistan, Türkiye, Malezya, Katar, İran, Birleşik Arap Emirlikleri ve Kuveyt şeklinde olduğu, ve yine 5 yıllık dönemde 7 ülkenin ortalama kar-gider oranının yaklaşık %72 olarak gerçekleştiği ve ülkelerin kar-gider oranına göre büyükten küçüğe doğru sıralamasının, Katar, Suudi Arabistan, Malezya, Birleşik Arap Emirlikleri, Türkiye, Kuveyt ve İran, şeklinde olduğu görülmektedir.

Karlılık oranları açısından genel olarak değerlendirildiğinde, ülkelerin yüksek karlılığa göre sıralamasının, Suudi Arabistan, Katar, Türkiye, Malezya, Birleşik Arap Emirlikleri, İran ve Kuveyt şeklinde olduğu anlaşılmaktadır.

Likidite açısından, 5 yıllık dönemde 7 ülkenin ortalama nakit-mevduat oranının yaklaşık %13 olarak gerçekleştiği ve ülkelerin nakit-mevduat oranına göre büyükten küçüğe doğru sıralamasının, Türkiye, İran, Birleşik Arap Emirlikleri, Suudi Arabistan, Kuveyt, Katar ve Malezya şeklinde olduğu, 5 yıllık dönemde 7 ülkenin ortalama kredi-mevduat oranının yaklaşık %85 olarak gerçekleştiği ve ülkelerin kredi-mevduat oranına göre büyükten küçüğe doğru sıralamasının, Türkiye, Katar, Kuveyt, Malezya, Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri ve İran şeklinde olduğu, 5 yıllık dönemde 7 ülkenin ortalama nakit-cari hesap oranının yaklaşık %60 olarak gerçekleştiği ve ülkelerin nakit-cari hesap oranına göre büyükten küçüğe doğru sıralamasının, İran, Türkiye, Birleşik Arap Emirlikleri, Kuveyt, Katar, Malezya ve Suudi Arabistan şeklinde olduğu, ve yine 5 yıllık dönemde 7 ülkenin ortalama nakit-aktif oranının yaklaşık %10 olarak gerçekleştiği ve ülkelerin nakit-aktif oranına göre büyükten küçüğe doğru sıralamasının, Türkiye, İran, Birleşik Arap Emirlikleri, Suudi Arabistan, Kuveyt, Katar ve Malezya şeklinde olduğu görülmektedir.

Likidite oranları açısından genel olarak değerlendirildiğinde, ülkelerin yüksek likiditeye göre sıralamasının, Türkiye, İran, Birleşik Arap Emirlikleri, Suudi Arabistan, Kuveyt, Katar ve Malezya şeklinde olduğu anlaşılmaktadır.

Risk ve ödeme gücü oranları açısından, 5 yıllık dönemde 7 ülkenin ortalama borç-özsermaye oranının yaklaşık %800 olarak gerçekleştiği ve ülkelerin borç-özsermaye oranına göre büyükten küçüğe doğru sıralamasının, İran, Malezya, Türkiye, Kuveyt, Birleşik Arap Emirlikleri, Suudi Arabistan ve Katar şeklinde olduğu, 5 yıllık dönemde 7 ülkenin ortalama Borç oranının yaklaşık %88 olarak gerçekleştiği ve ülkelerin borç oranına göre büyükten küçüğe doğru sıralamasının, Malezya, İran, Türkiye, Kuveyt, Birleşik Arap Emirlikleri, Suudi Arabistan ve Katar şeklinde olduğu, 5 yıllık dönemde 7 ülkenin ortalama özsermaye çarpanı oranının yaklaşık %910 olarak gerçekleştiği ve ülkelerin özsermaye çarpanı oranına göre büyükten küçüğe doğru sıralamasının, Malezya, İran, Türkiye, Kuveyt, Birleşik Arap Emirlikleri, Suudi Arabistan ve Katar şeklinde olduğu, ve yine 5 yıllık dönemde 7 ülkenin ortalama nakit-aktif oranının yaklaşık %120 olarak gerçekleştiği ve ülkelerin nakit-aktif oranına göre büyükten küçüğe doğru sıralamasının, İran, Birleşik Arap Emirlikleri, Suudi Arabistan, Malezya, Kuveyt, Katar ve Türkiye şeklinde olduğu görülmektedir.

Risk ve ödeme gücü oranları açısından genel olarak değerlendirildiğinde, ülkelerin yüksek risklilik ve düşük ödeme gücü durumlarına göre sıralamasının, Malezya, İran, Türkiye, Kuveyt, Birleşik Arap Emirlikleri, Suudi Arabistan ve Katar şeklinde olduğu anlaşılmaktadır.

KAYNAKLAR

Alkheil, M., A., (2012). *Ethical Banking and Finance: A Theoretical and Empirical Framework For The Crosscountry and Inter-Bank Analysis of Efficiency, Productivity, and Financial Performance*. Doctoral Dissertation, Hohenheim University.

Abduh, M., Hasan: M., & Pananjung, A. G. (2013). Efficiency And Performance of Islamic Banks in Bangladesh. *Journal of Islamic Banking and Finance*, 30(2), 94 - 106.

Akgüç, Ö.,(2012). *Banka Finansal Tabloların Analizi*. (2. Baskı). İstanbul: Arayış Basım Yayıncılık.

Aktaş, M.,(2008). *Hisse Senedi Seçimi ve Hisse Senedi Seçiminde Etkili Olan Finansal Oranların Belirlenmesine Yönelik İMKB Şirketleri Üzerinde Bir Uygulama*. Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Arabacı, Nihat; (2007), *Katılım Bankalarının Türkiye’de Bankacılık Sektöründeki Yeri, İşleyişi ve Performans Analizi*. Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.

Ayrıçay, Y., Yardımcıoğlu, M., & Demir, B., (2014). Mevduat ve Katılım Bankalarının Finansal Performanslarının Karşılaştırılması. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 4(2), 1-18.

Bağcı, H.,(2013).*Ticari Bankalar İle Katılım Bankalarının Karlılık Performanslarının Topsis Yöntemi İle Karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

Gökalp, F., (2014). Kriz Öncesi ve Kriz Sonrası Dönemler İtibariyle Katılım Bankaları ve Ticari Bankaların Karlılığı Üzerine Karşılaştırmalı Bir Araştırma. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (32), 191.

Gülşen, M., (2010). *Katılım Bankalarının Mali Tablo Analizi ve Performanslarının Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü, İstanbul.

Gümüş, F. B., & Nalbantoğlu, Ö. (2015). Türk Bankacılık Sektörünün Camels Analizi Yöntemiyle 2002-2013 Yılları Arasında Performans Analizi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 17(2).

Gürsoy, C.,T., (2012). *Finansal Yönetim İlkeleri*. (2.Baskı). İstanbul: Beta Basım Yayıncılık.

İskenderoğlu, Ö., Karadeniz, E., & Atioğlu, E., (2012). Türk Bankacılık Sektöründe Büyüme, Büyüklük ve Sermaye Yapısı Kararlarının karlılığa Etkisinin Analizi. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 7(1), 291-311.

Karaayhan, İ., (2008), *Bankalarda Performans Değerlendirme ve Türkiye’de Faaliyet Gösteren Katılım Bankaları Üzerinde Bir Uygulama*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Massah, E. & Sayed, A., O., (2015). Banking Sector Performance: Islamic and Conventional Banks in The UAE.

- Omari, O., O., (2011). *Measuring Islamic Banks' Efficiency Using Data Envelopment Analysis (DAE) and Financial Ratio Analysis (Fra): The Case of Jordanian Islamic Banks During The Period 2005-2009*. Master's Thesis, Yarmouk University.
- Qureshi, M. A., & Shaikh, M. (2012). Efficiency of Islamic and Conventional Banks in Pakistan: A Non-Parametric Approach. *International Journal of Business and Management*, 7(7), 40.
- Yayar, R., & Baykara, H. V. (2012). Topsis Yöntemi İle Katılım Bankalarının Etkinliği ve Verimliliği Üzerine Bir Uygulama. *Business and Economics Research Journal*, 3(4), 21.
- Zeb, A.,(2015). Comparative Analysis of Performance of Islamic Vis A Vis Conventional Banking of Pakistan During Global Financial Crisis 2007 2010. *Journal of Islamic Banking And Finance*. Vol. 32 /No.1